

КОМИСИЈА ЗА РАЧУНОВОДСТВО И РЕВИЗИЈУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ИСПИТ ЗА СТИЦАЊЕ ПРОФЕСИОНАЛНОГ ЗВАЊА

СЕРТИФИКОВАНИ РАЧУНОВОДСТВЕНИ ТЕХНИЧАР
(ИСПИТНИ ТЕРМИН: МАЈ 2022. ГОДИНЕ)

ПРЕДМЕТ 2:
**ТРОШКОВНО РАЧУНОВОДСТВО И
УВОД У УПРАВЉАЧКО РАЧУНОВОДСТВО**

I – ТЕСТ ПИТАЊА

- 1. Управљачко рачуноводство припрема информације за менаџере:**
 - a) производних организација,
 - b) услужних организација,
 - c) трговачких организација,
 - d) само великих предузећа.

- 2. Трошкови (вриједност) продатих производа се рачунају:**
 - a) почетне залихе готових производа + вриједност производа из текућег периода + крајње залихе готових производа,
 - b) вриједност производа из текућег периода + почетне залихе готових производа - крајње залихе готових производа,
 - c) крајње залихе готових производа + вриједност производа из текућег периода - почетне залихе готових производа,
 - d) почетне залихе готових производа + вриједност производа из текућег периода - крајње залихе готових производа – трошкови периода.

- 3. Са становишта подршке пословном одлучивању трошкови се дијеле на:**
 - a) трошкове производа и трошкове периода,
 - b) контролабилне и неконтролабилне,
 - c) релевантне и ирелевантне,
 - d) превише и недовољно алоциране индиректне трошкове.

- 4. Да би се процијенило понашање трошкова (и дефинисала функција трошкова) полази се од претпоставке да су:**
 - a) промјене у укупним трошковима узроковане промјенама у нивоу једне активности,
 - b) трошкови посљедица неадекватног планирања,
 - c) трошкови представљени линеарном функцијом у оквиру релевантног обима активности,
 - d) одређени трошкови ирелевантни.

5. **Производно предузеће је у претходним обрачунским периодима имало следеће обиме активности (производње):**

Обрачунски период	2017. год.	2018. год.	2019. год.	2020. год.	2021. год.
Обим производње	5.300 ком.	6.100 ком.	5.100 ком.	6.400 ком.	5.900 ком.

Релевантни обим активности анализираних предузећа (на бази којег ће се одредити функција трошкова) је:

- a) изнад 6.000 комада производа,
- b) између 5.000 комада и 6.500 комада производа,
- c) 5.900 комада производа,
- d) између 5.100 комада и 6.400 комада производа.

6. **Додатна калкулација значи да се:**

- a) укупни трошкови распоређују на завршене и незавршене производе,
- b) заједнички трошкови распоређују на учинке заједничког процеса,
- c) директни и индиректни трошкови сабирају,
- d) калкулација обавља помоћу еквивалентних бројева.

7. **За потребе обрачуна трошкова произведених производа у појединачној производњи (обрачун по радном налогу) релевантна је подјела трошкова на:**

- a) трошкове директног материјала и трошкове конверзије,
- b) заједничке и додатне (одвојиве) трошкове,
- c) превише и недовољно алоциране индиректне трошкове,
- d) ниједан од понуђених одговора није тачан.

8. **Приликом анулирања разлике која се појавила при алокацији индиректних трошкова, користи се:**

- a) приступ прилагођене стопе за алокацију,
- b) приступ анализе рачуна,
- c) приступ индустријског инжењеринга,
- d) приступ корекције набавне вриједности инпута.

9. **У обрачуну трошкова по процесима, када се користи метод пондерисаног просјека:**

- a) степен завршености крајњег стања залиха недовршене производње није важан,
- b) степен завршености почетног стања залиха недовршене производње није важан,
- c) степен завршености и крајњег и почетног стања је важан,
- d) степен завршености ни крајњег ни почетног стања није важан.

10. У обрачуну трошкова у куплованој производњи (производњи везаних производа) основна подјела трошкова је подјела на:

- a) трошкове производа и трошкове периода,
- b) производне и непроизводне,
- c) директне и индиректне,
- d) заједничке и додатне (одвојиве).

11. Методе за алокацију заједничких трошкова у куплованој производњи су:

- a) метод пондерисаног просјека,
- b) директан метод,
- c) метод пропорционалног распореда,
- d) ниједан од наведених одговора није тачан.

12. Метод реципроцитета за алокацију трошкова помоћних (подржавајућих) мјеста трошкова подразумијева да се:

- a) трошкови свих помоћних мјеста трошкова распореде на основу процедуре од три корака,
- b) међусобни односи помоћних мјеста трошкова не занемарују,
- c) прије распореда ријешити систем линеарних једначина,
- d) извршити рангирање појединачним мјеста трошкова.

13. У производну цијену коштања по апсорпционом обрачуну (обрачуну по пуним трошковима) укључени су:

- a) трошкови директног материјала, трошкови амортизације опреме у одјељењу за маркетинг, трошкови електричне енергије за освјетљење погона и трошкови контроле квалитета производа,
- b) трошкови директног рада, трошкови директног материјала, трошкови амортизације производне опреме и трошкови електричне енергије за освјетљење погона,
- c) трошкови контроле квалитета производа или услуге, трошкови директног материјала, трошкови закупа производног погона и трошкови промоције производа предузећа,
- d) све три варијанте понуђене варијанте су тачне.

14. У ускладиштиве трошкове производних предузећа убрајамо:

- a) трошкове директног материјала
- b) трошкове управе
- c) трошкове дистрибуције
- d) трошкови администрације

15. Код услужних предузећа:

- a) трошкове дијелимо на ускладиштиве и неускладиштиве
- b) сви трошкови су ускладиштиви
- c) сви трошкови су неускладиштиви
- d) трошкове дијелимо на директне и индиректне

16. Према промјенама у обиму активности трошкове дијелимо на:

- a) директне и индиректне
- b) апсорбоване и неапсорбоване
- c) фиксне, варијабилне и мјешовите
- d) контролабилне и неконтролабилне

17. Примјери дјелатности које третирамо обрачуном трошкова према наруџби су:

- a) нафтне прерађевине
- b) ревизијске услуге
- c) стандардне поштанске пошиљке
- d) производња пластичне масе

18. Основна разлика између апсорпционог и варијабилног система обрачуна је у начину третирања:

- a) индиректних варијабилних трошкова производње
- b) индиректних фиксних трошкова производње
- c) трошкова управе и продаје
- d) трошкова директног материјала

19. Ако се ниво залиха повећа:

- a) варијабилни систем даје мањи резултат у односу апсорпциони систем
- b) апсорпциони систем даје мањи резултат у односу на варијабилни
- c) ниво залиха нема утицаја на резултат
- d) апсорпциони систем даје исти резултат као и варијабилни

20. Који систем обрачуна трошкова је важећи у већини земаља свијета?

- a) систем варијабилних трошкова
- b) систем укупних трошкова
- c) апсорпциони систем
- d) суперваријабилни систем

21. Трошкови у односу на промјене у нивоу активности су:

- a) фиксни трошкови
- b) производни трошкови
- c) непроизводни трошкови
- d) трошкови амортизације

22. Обиљежја рачуноводства трошкова и управљања трошковима у широком распону примјене су:

- a) израчун трошкова производа, услуга и осталих трошковних објеката
- b) добивање информација за планирање, контролу, и побољшање перформанси,
- c) анализа релевантних информација за доношење одлука
- d) све од наведеног

23. Назив „Тхроугхпут” обрачун трошкова је исто што и:

- a) апсорпциони систем обрачуна трошкова
- b) варијабилни систем обрачуна трошкова
- c) суперваријабилни систем обрачуна трошкова
- d) директни систем обрачуна трошкова

24. Ускладиштиви трошкови су дио којег финансијског извјештаја?

- a) искључиво биланса стања
- b) искључиво биланса успјеха
- c) биланса стања до момента реализације када постају расходи у билансу успјеха
- d) биланса стања до завршетка производног процеса када постају расходи у билансу успјеха

25. Серијски радни налози су:

- a) радни налози којима купац налаже производњу само једног производа
- b) радни налози који се јављају у редовној производњи организације
- c) радни налози који пролазе кроз више фаза производње унутар организације
- d) радни налози којима купац поручује производњу већег броја истоврсних производа

II - ЗАДАЦИ:

Задатак број 1

Предузеће „А“ користи нормални систем обрачуна трошкова са једним центром (мјестом) производних индиректних трошкова и машинске сате као базу за алокацију индиректних трошкова. Сљедећи подаци дати су за 2021. годину:

- буџетски (плански) производни индиректни трошкови	3.600.000 н.ј.
- буџетски (плански) машински сати рада	20.000 сати
- стварни производни индиректни трошкови	3.740.000 н.ј.
- стварни машински сати рада	22.000 сати

Подаци о машинским сатима и крајње вриједности на одабраним рачунима имају сљедеће вриједности:

	Стварни машински сати	Крајње стање (2021. год.)
Трошкови продатих производа	90.000 сати	750.000 н.ј.
Залихе готових производа	7.000 сати	20.000 н.ј.
Залихе производње у току	4.000 сати	25.000 н.ј.

I) Буџетска (планска) стопа за алокацију производних индиректних трошкова износи (одговор потврдити одговарајућом калкулацијом):

- a) 163 н.ј./м.с.
- b) 170 н.ј./м.с.
- c) 180 н.ј./м.с.
- d) 187 н.ј./м.с.

Доказ:

(Тачно урађен дио задатка – 4 бода)

II) Недовољно/превише апсорбовани производни индиректни трошкови у 2021. години су (одговор потврдити одговарајућом калкулацијом):

- a) 220.000 н.ј. превише апсорбованих трошкова,
- b) 220.000 н.ј. недовољно апсорбованих трошкова,
- c) 360.000 н.ј. превише апсорбованих трошкова,
- d) 360.000 н.ј. недовољно апсорбованих трошкова.

Доказ:

(Тачно урађен дио задатка – 6 бодова)

III) У случају да се распоред недовољно/превише апсорбованих производних индиректних трошкова у 2021. години врши посредством рачуна „Трошкови продатих производа“, износ на том рачуну након распореда ће износити (одговор потврдити одговарајућом калкулацијом/образложењем):

- a) 1.110.000 н.ј.
- b) 970.000 н.ј.
- c) 530.000 н.ј.
- d) 390.000 н.ј.

Доказ:

(Тачно урађен дио задатка – 4 бода)

IV) У случају да се распоред недовољно/превише апсорбованих производних индиректних трошкова у 2021. години врши према прората систему – на бази сразмјерног распореда индиректних трошкова у крајњим залихама недовршене производње, завршених производа и трошкова продатих учинака, стање након распореда, на тим рачунима је (одговор потврдити одговарајућом калкулацијом, а добијене процентуалне износе неопходне за распоред заокружити на двије децимале):

- a) трошкови продатих производа 757.548 н.ј.; готови производи 25.544 н.ј.; недовршена производња 31.908 н.ј.
- b) трошкови продатих производа 975.414 н.ј.; готови производи 21.458 н.ј.; недовршена производња 25.385 н.ј.
- c) трошкови продатих производа 750.000 н.ј.; готови производи 20.000 н.ј.; недовршена производња 25.000 н.ј.
- d) трошкови продатих производа 542.452 н.ј.; готови производи 14.456 н.ј.; недовршена производња 18.092 н.ј.

Доказ:

(Тачно урађен дио задатка – 6 бодова)

Задатак број 2.

А) Бинго има велику продавницу у Зеници. Радња има одјел намјештаја и одјел текстила. Продавница прати приходе и трошкове за наведена два одјела одвојено. Класификовати сваку од наредних ставки трошкова на сљедећи начин:

- а) директне или индиректне трошкове (Д или И) у односу на одјел намјештаја и одјел текстила.
- б) варијабилне или фиксне (В или Ф) трошкове у односу на то како се укупни трошкови одјела мијењају како се број продатих комада намјештаја или текстила мијења.

За сваку од сљедећих ставки у празна поља табеле упишите један од два понуђена одговора (Д или И; В или Ф):

Ставке трошка	Д или И	В или Ф
А. Мјесечни аванс плаћен за додављача намјештаја		
Б. Трошкови електричне енергије за продавницу (један рачун покрива цијелу продавницу)		
Ц. Трошкови текстила купљеног за препродају купцима		
Д. Претплата за часопис Порезни савјетник		
Е. Мјесечна накнада заштитарској фирми		
Ф. Трошкови кеса које се дају бесплатно свим купцима у продавници		
Г. Трошкови транспорта за намјештај који је купио Бинго		

В) Постројење АБЦ је заједнички подухват VW и Шкоде. Оно саставља двије врсте аутомобила (Голф и Фабиа). Посебне линије за састављање користе се за сваку врсту аутомобила. Класификујте сваку од сљедећих ставки трошкова као:

- а) директне или индиректне (Д или И) трошкове у односу на врсту састављеног аутомобила (Голф или Фабиа).
- б) Варијабилне или фиксне (В или Ф) трошкове у односу на то како се укупни трошкови постројења мијењају ако се број састављених возила мијења.

За сваку од сљедећих ставки у празна поља табеле упишите један од два понуђена одговора (Д или И; В или Ф):

Ставке трошка	Д или И	В или Ф
А. Трошкови гума кориштених за Голф		
Б. Плаћа директора за односе са јавношћу АБЦ постројења		
Ц. Трошкови годишње вечера за добављаче (исти износ сваке године)		
Д. Плаће инжењера који раде на промјени дизајна Фабие		
Е. Трошкови транспорта мотора за Голфове		
Ф. Трошкови електричне енергије за АБЦ постројење (један рачун покрива комплетно постројење)		
Г. Плаће тренутно запосленим радницима на линијама састављања Голфа у периодима највишег обима производње (плаћени по сату)		
Х. Годишњи трошак за полису осигурања за АБЦ постројење		

